

MALEDIVY 2012

Zima ukázala, co umí. Nejdřív třesuté mrazy a pak přivaly sněhu. To není nic pro mne. Podíval jsem se na glóbus a do oka mi padly neznatelné tečky uprostřed Indického oceánu – Maledivy. To je správný cíl pro pořádnou zimní cestu. Zamluvit si letenku a najít vhodný hotel není v době internetu nic těžkého. Po chvíli váhání se ke mně přidali Pavel a Tonda. Ti však odmítli spoj přes Moskvu a letěli přes Vídeň.

Maledivy mě lákají tím, čím mě loni lákalo Tichomoří. Maledivy jsou nejplošší zemí na světě a hrozí jim zatopení. Průměrná výška atolů je pouhé dva metry nad hladinou oceánu.

Naštěstí jsme se na mezinárodním letišti na ostrově Hulhulé setkali. Kluci přibylí na Maledivy o den dřív, tak jsem si mohl dopřát luxus v tom, že mě v neznámé zemi někdo přivítá. Nemýlil jsem. Pavel si dokonce připravil ceduli s mým jménem v azbuce. Byl jsem natolik po dvou probdělých nocí unavený, že jsem s díky přijal jejich nabídku na naložení do autobusu a odjezdu do našeho hotelu.

Hotel jsem zamluvil na sousedním umělém ostrově Hulhumalé, který je budovaný jako budoucí hlavní město, neboť kapacita ostrova – hlavního města je už na samé hranici kapacitních možností. Hulhumalé a Hulhulé (s hulením to nemá nic společného, i když Indie je nedaleko; Maledivy jsou v potírání drog velmi přísné) jsou spojené hrází, která je určena pouze pro taxi a mezi ostrovní autobus. Kvůli letecké bezpečnosti je jiným vstup či vjezd přísně zapovězený.

Překvapil mě všudypřítomný nepořádek a při příjezdu na Hulhumalé také zápach pálicích odpadků. Na jedné straně berou Maledivy ekologii poměrně vážně, na druhé straně nejsou občané ještě uvyklí ekologickým zásadám. Třídění odpadků na ostrovech nefunguje. Maledivané jsou si vědomi, že moře je pro ně z pohledu obživy i turistiky potřebné, tak nedochází k masivnímu znečišťování oceánu, ale veškerý odpad se pálí, nebo se povaluje podél silnic.

V hlavním městě se to řeší tak, že se komunální odpad sváží do přístavu, kde kotví odpadková loď, která po naplnění odváží odpad na Odpadkový ostrov. Ten vláda před časem vyčlenila, kde dochází ke skládkování. Na ostrově je též umístěná cementárna, kde se z korálů dělá stavební hmota. Ostrov jsme viděli z dálky, ale nenašli jsme odvahu k tomu, abychom maledivské odpadky navštívili.

Doprava na Maledivách je celkem logicky orientována na lodě. Na atolech Severní a Jižní Malé fungují četná lodní spojení. Ať už se jedná o dopravu klientů resortů z letiště do jejich vysněných rájů, nebo o dopravu domorodců mezi hlavními ostrovy. Fungují trajekty mezi letištěm, hlavním městem, ostrovem Hulhumalé, ostrovem Vilingilli. Trajekty jsou za příznivou cenu, neboť jsou vesměs určené pro Maledivany, a jezdí v intervalu pár minut. Nikdy jsme na trajekt nečekali déle než deset minut.

V hlavním městě fungují minibusy, které křížují Malé od východu na západ a od severu na jih. Vedle této hromadné dopravy jezdí vozy taxislužby a nekonečný zástup motorek a skútrů. Vidět cyklistu je poměrně vzácný jev. Domorodci se opájejí vůní benzínu či nafty. Popravdě řečeno, několikrát jsme ostrov prošli pěšky a nikterak nás to nezmohlo, třebaže jsme se pohybovali pod tropickým sluncem.

Na Hulhumalé, které je zastavěno teprve z jedné třetiny, a naplánované jsou široké bulváry, je doprava o mnoho klidnější. I zde existuje ostrovní autobus a pár taxíků. Jiné ostrovy jsou tak malé, že se po nich lidé přepravují pěšky nebo na motorce.

Na vzdálené atoly se létá. Pro návoz turistů do resortů se využívají hydroplány. Pro cesty mezi atoly se využívají klasická malá letadla. Bez zajímavosti není to, že pro vnitrostátní lety uplatňuje maledivská letecká společnost politiku dvojích cen. Samozřejmě, že pro nerezidenty je cena téměř dvojnásobná. To jsme si vyzkoušeli, když jsme si zaplatili letecký výlet na nejižnější atol Malediv Addu. Tuto cestu jsme podnikli hlavně kvůli Tondovi, neboť pro něj to bylo první překročení rovníku. My s Pavlem jsme těch přeletů přes rovník absolvovali dost loni v Tichomoří.

Atol Addu byl v minulosti britská vojenská základna, dokonce místní uvažovali, že vyhlásí nezávislost na Maledivách, ale Britové dali přednost sjednoceným Maledivám a vojenskou základnu přenesli na výhodnější Čagoské ostrovy. Dodnes je však britský vliv patrný. Ostrov Gan je nejižnější ostrov atolu, tím i celých Malediv.

Na ostrově je vybudované mezinárodní letiště, které přijímá pouze vnitrostátní lety a sem tam občasný charterový spoj.

Ostrov Gan je prostý veškerých odpadků, trávníky tu jsou perfektně stráženy a vyznačují se sytou zelenou barvou. Pro nezávislé cestovatele není bez významu to, že Britové propojili čtyři ostrovy atolu sypanými hrázemi. Cestovatelé poměrně bez problému si mohou prohlédnout více ostrovů a setkat se s místními.

Na Ganu jsme se setkali s jediným projevem graffiti. Podle mého velmi umně provedeným. Celý ostrov na mne dýchal poklidnou tichou atmosférou. Možná to bylo tím, že jsme sem přiletěli v pátek, což je na Maledivách díky muslimskému vyznání sváteční den, anebo je to tím, že je ostrov velmi vzdálen od ruchu maledivského velkoměsta Malé.

Jediným zklamáním pro nás bylo to, že jsme při přeletu nedostali pamětní certifikát. Zřejmě byl určen pouze pro čínské turisty, kteří sem letěli za rekreací, a jejich turistická kancelář jim tuto upomínku zajistila. Přesto to byl úplně jiný zážitek. Tímto výletem jsme si ověřili, že Maledivy skýtají i klidné útočiště pro cestovatele a nemusí jít o masovou resortní turistiku.

Ale abychom poznali všechny tváře této rovníkové republiky, udělali jsme si i jednodenní výlet do resortu. Resort je úplně něco jiného. V resortní restauraci vám k obědu bez uzardění podají vepřové, což je v muslimských Maledivách nevídané. Můžete si dát k pití pivo i jiné alkoholické nápoje a turistky se bez problému opalují v bikinách nebo nahoře bez. Většinou je to tak dělané, že neobydlený ostrov se

využil k postavení jednoho resortu. Tudíž na ostrově je centrální budova služeb a pak mezi stromy a palmami rozestavěné chatky a bungalovy. Okolo ostrova se nachází korálová bariéra, která na několika místech je odbagrována. Jednak proto, aby se mohl zvětšit ostrov a jednak proto, aby se minimalizoval účinek odlivu a přílivu a turisté se mohli celodenně koupat v teplých blankytných slaných vodách oceánu.

Okolní vody se hemží kraby a korálovými rybkami. Takže při potápění s dýchací trubicí jsme obdivovali barevnost ryb. Dokonce se ve mně zhlédlo hejno sépií a doprovázeli mě při mé objevovací činnosti. Jelikož Embudoo, námi vybraný ostrov s resortem, je na příkrém korálovém atolu, tak ihned za korálovou bariérou padal útes strmě do hlubin oceánu. Viditelnost byla skvělá a ryb na útesu opravdu hejna. Ani jsem si nevšiml silných oceánských proudů a během chvilky jsem byl značně vzdálen od místa ponoru a stálo mě to mnoho sil, abych se proti proudu vrátil zpět.

Celodenní lenošení na pláži s koktejly a zajištěným obědem bylo fajn, ale víc jak den bychom to nevydrželi.

Na tom jsme se s kluky shodli. Embudoo patří k těm levnějším resortům, tak bylo s podivem, že jsme narazili na jeden český pár, který za naši češtinu byl vděčný, neboť celý týden poslouchal pouze ruštinu. Však dennodenně sem obří letadla létají přímo z Moskvy.

Jelikož Maledivy jsou rájem potápěčů hlubinných, nestačila nám k prozkoumání oceánu pouze dýchací trubice. Ani jeden z nás nemá potápěčský výcvik, tak jsme využili služeb ponorky. Poprvé jsme měli možnost svézt se ponorkou. Kdy by mě napadlo při čtení verneovek, zvláště pak 20 000 mil pod mořem, že někdy budu na palubě ponorky!

Na otevřeném oceánu jsme se nalodili do ponorky úzkým vchodem po žebříku. Usadili jsme se u kulatých okének a čekali na zanoření. Ponorka se neslyšně vydala na cestu a z pontonového přístaviště jsme vypluli na širý oceán, stále však na hladině. Pak to najednou přišlo, kolem oken se objevily vzduchové bubliny a my se nořili do hlubin Indického oceánu. 20 stop, 50 stop a zastavili jsme se v hloubce 100 stop pod hladinou.

Zakotvili jsme u útesu a za chvíli se nám před očima proháněly barevné rybky, z útesu na nás zivala muréna a na mršině, která se povalovala na mořském dně, si pochutnávaly jiné ryby a dokonce želva. Poprvé jsem viděl na vlastní oči mořskou želvu. Ladně obeplouvala mršinu a svým zrohovatělým zobákem uždibovala kusy tlejícího masa. I přes hlubinnou tmou jsem její pohyby jasně viděl.

To však čas vymezený na podmořskou výpravu vypršel a my se vynořovali. Rozdíl tlaků nebyl poznat. Hlubin jsme si užili méně, než kdybychom měli potápěčskou výstroj, ale zato to bylo komfortnější.

Nesmí také zapomenout na návštěvu ostrova Villingili. Tento ostrov se nachází deset minut plavby na západ od hlavního města a v průvodci je popisovaný jako typický karibský ostrov. My jsme však v Karibiku už projeli dost ostrovů, tak budeme moci srovnat, zda na Maledivách panuje karibská atmosféra.

Za sebe píšu, že jediné, čím se maledivský Villingili blíží Karibiku, jsou barevné rodinné domky. Na ostrově se u přístaviště nachází výborná restaurace, ale jinak na koupání a opalování to není zrovna vhodný ostrov. Také tu není postavený žádný resort. Poklidná atmosféra tohoto malého ostrůvku je balzámem na rušný překypující život hlavního ostrova.

Když už se zmiňuji o hlavním městě Malé, bylo by dobré mu věnovat větší prostor. Pro mne hlavní město bylo velmi důležité, neboť v Malé sídlí poštovní úřad. Má budovu přímo na severním nábřeží. Budova je sedmi patrová, takže se

na maledivské poměry jedná o výškovou budovu. Na poště je systém lístkového odbavování a naštěstí výdejní automaty jsou popsány anglicky. Úředním jazykem je divechi, který k zápisu využívá vlastní písmo a pro Evropana je tudíž nečitelný. Jelikož Maledivy byly dlouhá léta britským protektorátem, není problém hovořit s kýmkoliv anglicky.

Jelikož se Malé nemůže rozvíjet do šířky, logicky se staví do výšky. Srovnáním fotek ze 70. let minulého století, zjišťuji, že Malé za 40 let změnilo svou

tvář. Z letadla či z lodi budí dojem velkého města. A tento dojem se umocní, pokud na hlavní ostrov vstoupíte. Jediná volná prostranství jsou dva velké stadiony a centrální náměstí Jumhooree Maidan. Náměstí ze tří stran obklopují stavby a ze severu je otevřené k prezidentskému molu a moři. Kuriózní je i to, že z jihu je uzavřené ministerstvem vnitra a z východu novou policejní budovou.

Na tomto náměstí se odehrávají všechny důležité akce Malediv. V lednu začaly protesty proti bývalému prezidentovi a parlamentu, který ještě jeho rodina ovládá. My jsme se k jedné demonstraci nachomýtlí. Pár desítek protestujících a stejný počet policistů v modrých uniformách a stejný počet zeleno oděnců, kteří patřili k armádě. Celkem nepokrytě jsem fotografoval, a to i zakázanou budovu ministerstva vnitra, což jsem zjistil po vyvolání, pardon po úpravě fotek, jak demonstranty, tak i ozbrojené složky. Dokud na sebe skupiny pokřikovaly, cítil jsem se bezpečně. Ale jak se dal armádní kordón do pohybu, znejistil jsem. Naštěstí se odebíral do budovy ministerstva. To však byla jen léčka, obešel dav a sevřely ho s policejním kordónem mezi sebe.

Na nic víc jsem nečekal, fotek jsem měl dost, vzal jsem kluky a pomalu jsme opouštěli náměstí. Překonali jsme tři policejní zábrany, což nebyl žádný problém, protože místní záležitosti nesmí ohrozit turismus. A po ujití dvou bloků jsme o žádné demonstraci ani nevěděli.

To, že vypukly nepokoje ve větší míře a opustily Malé, zato opravdu nemůžeme. To už jsme byli dávno v Praze a zprávy z Malediv jsme hltali pouze u televizních obrazovek.

Pokud chcete poznávat památky Malediv, navštivte pouze Malé. V Malé se nachází řada mešit, muzeí a paláců, a to i historických.

Vedle historického národního muzea se nachází i jediný park města – Sultánův park. Zeleně tu je však dost, některé ulice jsou lemované alejemi a u každého domku je nějaká zahrádka nebo alespoň strom. A pokud se nenajde nikde kus místa na zeleň, dá se udělat malinkatá předzahrádka přímo na chodníku a zavlažování se vyřeší tak, že se k rostlině svede okap z klimatizační jednotky.

Na celých Maledivách neseženete psa. Pes je pro muslimy nečisté zvíře a je dokonce přísně zakázáno dovážet do Maledivské republiky psy. Zato koček je na Maledivách dost. A všudypřítomným skřehotáním na sebe upozorňují loskutáci, černí ptáci se žlutě olemovaným zobákem. Ani domácí zvířata: slepice, kozy, krávy a ovce jsme nikde neviděli. Možná je pravdou, že mnoho potravin se na Maledivy dováží z Indie.

Na Maledivách jsme byli týden a můžu napsat, že jsme jim nahlédli trochu do zákulisí. Okusili jsme resort i domorodé ostrovy, turistické atrakce i běžný maledivský život, město i vesnice. Zodpovědně píšu, že Maledivy automaticky neznamenají drahou dovolenou, a že i nezávislí cestovatelé – batůžkáři nemusí tuto ostrovní rovníkovou republiku míjet.